

KESKKONNAAMET

Saaremaa Vallavalitsus
vald@saaremaavald.ee

Teie 07.06.2024 nr 5-2/3233-1

Meie 27.06.2024 nr 6-2/24/12322-2

Seisukoht Pihlaka kinnistu detailplaneeringu algatamise kohta

Esitasite Keskkonnaametile vastavalt planeerimisseaduse § 127 seisukoha andmiseks Saaremaa vallas, Haeska külas asuva Pihlaka kinnistu (59201:001:0542) detailplaneeringu algatamise materjalid, mille eesmärgiks on tööstusliku tuuliku suuruse ja mudeli valik, otseliini asukoha ja tarbimiskohtadega sidumise lahendamine, keskkonnamõju hindamine, müra ja varjutuse hindamine, riigikaitseliste nõuetega arvestamine, visuaalse mõju hindamine, juurdepääsu lahendamine.

Pihlaka kinnistu ei paikne ühelgi kaitsealal, hoiualal, püsielupaigas ja kaitstava üksikobjekti kaitsevööndis ega ranna ehituskeeluvööndis. Planeeringu algatamiseks esitame järgnevad seisukohad:

1. Tuulikut planeerides vajavad tähelepanu kinnistust ligikaudu ühe kilomeetri kaugel läänes asuvad merikotka Haeska püsielupaik (EELIS kood KLO3002188) ja leiukoht (EELIS kood KLO9126630). EELIS-e andmetel on elupaigas pesitsetud alates 2020. aastast; 2023. a oli pesitsus edukas, tänavuse pesitsuse andmed puuduvad, võimalik, et neid ei ole veel süsteemi kantud. Kuna tuuliku asukoht jääb pesa lähiste, peab eelnevalt kindlaks tegema pesitsevate merikotkaste liikumised piirkonnas.
2. Kinnistust ligikaudu 1,5 kilomeetrit põhjas on merikotka Tika püsielupaik (EELIS kood KLO3001202) ja leiukoht (EELIS kood KLO9126314). EELIS-e andmetel ei ole viimastel aastatel elupaigas pesitsetud, vana pesa on puult varisenud, kuid et elupaik on kinnistule suhteliselt lähedal, on vaja ka selle elupaiga asustatus (ja vajadusel lindude ruumikasutus) kindlaks teha.
3. Kinnistust ligikaudu 3,5 kilomeetrit kirdes on Jööri musta-toonekure elupaik (KLO9126313) ja püsielupaik (KLO3001951). Viimastel andmetel on pesa puult varisenud ja elupaik on olnud pikalt asustamata, kuid et must-toonekurg on I kategooria liik, kelle seisund on Eestis kriitiline, on vaja liigile teravdatud tähelepanu pöörata.
4. Üle-eestilise maismaalinnustiku analüüsi kohaselt vajavad piirkonnas tähelepanu väikeluik, haned, soolinnud (tsoon 3; võivad peatuda rände ajal põldudel), must-toonekurg ja merikotkas (tsoon 1).
5. PlutoF andmebaasi kohaselt on piirkonna põldudel kohatud II kaitsekategooria linnuliikidest kevad- ja sügisrändel peatuvad laululuiki ning talvitavat kanakulli.

III kaitsekategooria linnuliikidest on piirkonnas kohatud hiireviud (püsielupaigad asuvad kinnistust mitmes suunas 3–4 kilomeetri kaugusel), taliviud, punaselg-õgijat, välja-loorkulli, valge-toonekurge, õõnetuvi, musträhni, tuuletallajat, sookurge ja põld-lõokest.

6. Tuuliku keskkonnamõju on põllumajandusmaal selgelt väiksem kui näiteks metsas või teistes väiksema inim mõjuga elupaikades ning seetõttu tuleb võimalusel soosida taastuenergia arendamist taolistel aladel. Arvestades praegusi teadmisi, on tuuliku püstitamiseks kindlasti vajalik alal **linnustiku inventuur ning rände- ja pesitsusaegne õhuruumi kasutamise uuring**. Põllumaa ei pruugi olla kaitsealustele lindudele esmatähtis pesitsusala, kuid võib olla mitmetele liikidele oluline toitumisala või jääda pesa ja toitumisalade vahele, mistõttu läbitakse piirkonda pesitsusperioodil sageli.

Detailplaneeringu koostamisel tuleb hinnata kavandatava tegevuse võimalikku mõju kaitsealustele linnuliikidele. Lisaks on vajalik mõjualas kaardistada kaitsealuste linnuliikide elupaigad, sh ka soodsas seisus toitumisalad ning rändavate lindude (hanelised, sookured) rändeteed ja toitumisalad. Must-toonekure osas tuleb muuhulgas anda ka hinnang, kas Lõve jõgi planeeringuala kontaktvööndis on liigile oluliseks toitumisalaks. Kuna tegevus võib mõjutada kaitstavat loodusobjekti, tuleb detailplaneeringu algatamisel kindlasti kaaluda keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamise vajalikkust (keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 33 lg 2 p 4, Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 § 15 punkt 8).

Ehkki planeeringualale lähimad must-toonekure teadaolevad pesapaigad on viimasel ajal olnud asustamata, on 2024. aastal leitud uus pesapaik (EELIS-es registreeritud elupaik KLO9133684) planeeringualast u 6 km kaugusel.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Helen Manguse
juhataja
keskkonnakorralduse büroo

Märt Öövel 5306 8315 (looduskaitse)
mart.oovel@keskkonnaamet.ee

Marko Mägi 5787 8730 (looduskasutus)
marko.magi@keskkonnaamet.ee

Tarmo Evestus 5308 8511 (loodushoid)
tarmo.evestus@keskkonnaamet.ee

Nurana Olonen 5865 2539 (looduskaitse)
nurana.olonen@keskkonnaamet.ee

Ivo Ojamäe 505 7438 (keskkonnakorraldus)
ivo.ojamae@keskkonnaamet.ee